वृत्तम्।

Que.1. 1.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत। **[Marks :(3)]**

कूजन्तं रामरामेति

मधुरं मधुराक्षरम्।

आरुह्य कविता शाखां

वन्दे वाल्मीकि कोकिलम्।।

2.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत।

एकातपत्रं जगतः प्रभुत्वम्

नवं वयः कान्तमिदं वपुश्च।

अल्पस्य हेतोर्बहुहातुमिच्छन्

विचारमूढः प्रतिभासि मे त्वम्।।

3.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत।

बाहुप्रतिष्टम्भ विवृद्धमन्युः

अभ्यर्णमागस्कृतमस्पृशद्भिः।

राजा स्वतेजोभिरदह्यतान्तः

भोगीव मन्तौषधिरुद्धवीर्यः।।

4.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत।

अधः कदाचिच्छकटस्य शायितः

स्वकार्यपर्याकुलया यशोदया।

स लीलया पादसरोरुहं शनै-

रुदञ्चयामास सरोजसोचनः।।

Ans. 1.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत

कूजन्तं रामरामेति

मधुरं मधुराक्षरम्।

आरुह्य कविता शाखां

वन्दे वाल्मीकि कोकिलम्।। (अनुष्टुप्) १

वृत्तं निर्णयति चेत् -२

2.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत

एकातपत्रं जगतः प्रभुत्वम्

नवं वयः कान्तमिदं वपुश्च।

अल्पस्य हेतोर्बहुहातुमिच्छन्

विचारमूढः प्रतिभासि मे त्वम्।। (उपजाति।)-१

वृत्तं निर्णयति चेत् -२

3.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत

बाहुप्रतिष्टम्भ विवृद्धमन्युः

अभ्यर्णमागस्कृतमस्पृशद्भिः।

राजा स्वतेजोभिरदह्यतान्तः

भोगीव मन्तौषधिरुद्धवीर्यः।। (इन्द्रवज्रा)-१

वृत्तं निर्णयति चेत् -२

4.प्रदत्तस्य श्लोकस्य वृत्तं निर्णयत

अधः कदाचिच्छकटस्य शायितः

स्वकार्यपर्याकुलया यशोदया। (वंशस्थं)-१

स लीलया पादसरोरुहं शनै-

रुदञ्चयामास सरोजसोचनः।। वृत्तं निर्णयति चेत् -२

Que.2. 1.प्रदत्तेषु द्वयोः वृत्तयोः लक्षणं लिखत । **[Marks :(2)]**

अनुष्टुप्

इन्द्रवज्रा

अपेन्द्रवज्रा

2..प्रदत्तेषु द्वयोः वृत्तयोः लक्षणं लिखत।

उपजातिः

इन्द्रवज्रा

अपेन्द्रवज्रा

Ans. 1-2

लक्षणलेखनाय -२

Que.3. 1.अनुष्टुप् नाम वृत्तस्य लक्षणम् उदाहरणं च लिखत । **[Marks :(4)]**

2.इन्द्रवज्रा नाम वृत्तस्य लक्षणम् उदाहरणं च लिखत ।

3.उपेन्द्रवज्रा नाम वृत्तस्य लक्षणम् उदाहरणं च लिखत ।

4.उपजातिः नाम वृत्तस्य लक्षणम् उदाहरणं च लिखत ।

Ans. 1-4

लक्षणलेखनाय -१

उदाहरणलेखनाय -१

गणनिर्णयाय-१

समन्वयाय - १

Que.4. 1.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु । **[Marks :(3)]**

पादपः

गच्छति

आचार्यः

2.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु ।

प्रमुखं

वैद्यस्य

उपेन्द्रः

3.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु ।

पीडितः

रजकः

पतति

Ans. 1.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु ।

पादपः -□ - रगणः

गच्छति -□□ भगणः

आचार्यः - - - मगणः

2.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु ।

प्रमुखं □□-सगणः

वैद्यस्य --□तगणः

उपेन्द्रः □--यगणः

3.अधोदत्तानां पदानां गणनिर्णयं करोतु ।

पीडितः -□ - रगणः

रजकः □□-सगणः

पतति □□□ नगणः

Que.5. यथोचितं योजयत। **[Marks :(4)]**

अनुष्टुप् **नगणः**

वर्णत्रयात्मकः **अष्टौ वर्णाः**

सर्वगुरुः **गणः**

सर्वलघुः **मगणः**

Ans. अष्टौ वर्णाः।

गणः।

मगणः।

नगणः।

Que.6. कोष्ठकात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य लिखत। **[Marks :(1)]**

१.आदिलघुः --------- ।

(रगणः.यगणः,तगणः,भगणः)

२.मध्यलघुः ----------।

(रगणः.यगणः,तगणः,भगणः)

३.अन्त्य लघुः -------।

(रगणः.यगणः,तगणः,भगणः)

४.आदिगुरुः ------।

(रगणः.यगणः,तगणः,भगणः)

५.मध्यगुरुः ----------।

(भगणः, जगणः,सगणः,तगणः)

६.अन्त्यगुरुः -----।

(भगणः, जगणः,सगणः,तगणः)

७.सर्वगुरुः ----------।

(मगणः, जगणः,सगणः,तगणः)

८.सर्वलघुः ------।

(भगणः, जगणः,सगणः,नगणः)

Ans. १.यगणः।

२.रगणः।

३.तगणः।

४.भगणः।

५. जगणः।

६.सगणः।

७.मगणः।

८.,नगणः।